

LÄRARHANDLEDNING TILL
SPÖKDIKTARE OCH **SLOTTSPOETER**

AV

TOVE BERGGREN OCH HANNA GRANLUND

SKRIVEN AV PÄR SAHLIN

NATUR &
KULTUR

LÄRARHANDLEDNING TILL BOKEN
SPÖKDIKTARE OCH SLOTTSPÖETER
AV PÄR SAHLIN

Det här är en lärarhandledning till boken *Spökdiktare och slottspoeter* av författaren Tove Berggren. Boken ges ut av bokförlaget Natur & Kultur. I lärarhandledningen finns tankar, idéer och förslag på hur du tillsammans med eleverna i skolan kan arbeta med boken.

OM BOKEN

I boken *Spökdiktare och slottspoeter* får vi följa Maria Miyale som under en vecka på sommarlovet åker på ett skrivarläger tillsammans med sex andra barn. Skrivarlägret hålls på ett slott och leds av den korrekta läraren Rut. Snart upptäcker Maria och de andra barnen att det finns gamla spökdiktare som spökar på slottet. Parallellt med Ruts tråkiga skrivuppgifter får eleverna under veckan roliga och kreativa skrivuppgifter av spökena. Uppgifter som på olika sätt hjälper barnen att hitta glädje och energi i sitt skrivande.

Samtala och diskutera

Vare sig du väljer att läsa boken högt för dina elever eller låter dem läsa på egen hand är det viktigt att samtala och diskutera det lästa.

Kapitel 1-6

1. Maria och Frallan är bästa vänner. Ändå är de ganska olika. Vilka likheter och skillnader finns det mellan dem som personer?
2. Vad får du veta om Marias mamma?
3. Varför är ngoma-trumman viktig för Maria? Har du någon sak som är extra viktig för dig? Vilken då?
4. Vilket rum på slottet tycker du verkar mest intressant? Varför då?

Kapitel 7-12

1. Varför gråter Bianca, tror du?
2. Hur ser spökena Lorentz och Sophie ut? Ta hjälp av texten för att beskriva dem.
3. Lorentz och Sophie har många tankar och åsikter kring skrivandet. Välj en tanke eller åsikt som du tycker är intressant. Varför tycker du det?
4. Vad packar barnen i sina magiska väskor? Vad säger innehållet om dem som personer, tycker du? Vem är du mest lik/olik?

Kapitel 13-18

1. Vad tror du Lorentz menar när han säger att ”villovägar är de vägar som verkligen ger oss nåt att skriva om”?
2. Hur är Lorentz och Sophie som skrivlärare jämfört med Rut, tycker du? Vem skulle du helst vilja ha som skrivlärare? Förklara varför.
3. I kapitel 16 och 17 skriver barnen om en speciell plats. Vilka platser väljer barnen? Vilken plats skulle du välja och varför?
4. På vilket sätt förändras Rut i slutet av kapitel 18?

Kapitel 19-24

1. Hur lyckas Maria få Ike att skriva bokstaven M?
2. Hur kan man bota en person som har fått skrivkramp, enligt Mike?
3. Vilken text läser Maria som avslutningstext? På vilket sätt hänger det samman med inledningen av boken?
4. Varför känner sig Maria både glad och ledsen när hon ska åka från slottet?

Eget skrivarläger

Anordna eget skrivarläger i klassrummet där ni under en vecka (eller flera) fokuserar på kreativt skrivande. Inspireras av bokens spöktema. Hitta gärna på kreativa och spöklika sätt som ”klassens spöke” kan delge eleverna skrivuppgifterna (tänk papperslapparna i Oskar II:s päls). Tips och förslag på övningar hittar du under rubriken ”Skrivövningar”.

Loggbok

Ge varje elev en egen loggbok. Citera det som Lorentz säger på sidan 34: ”Fyll dem (loggböckerna) med den första morgontanken och det sista kvällsljuset. Skriv om allt som era hjärtan bär på”. Loggböckerna kan användas dagligen under en period då ni skriver mycket i klassen, till exempel under en skrivlägervecka, eller så använder du den återkommande under hela läsåret. Börja och avsluta ett skrivpass med loggboksskrivande. Låt dem flödesskriva utifrån ett ord eller få en övning med tydliga ramar för vad de ska skriva om. De kan också reflektera över hur ett skrivpass har varit, vad de har lärt sig, vilka tankar de har fått, vad som har varit intressant, roligt, utmanande etc.

Skrivövningar

Här nedan finns förslag på skrivövningar som är inspirerade av boken.

Min magiska väska (kapitel 10-11)

I kapitel 10 presenterar Sophie skrivövningen ”Min magiska väska”. Övningen går ut på att du berättar om dig själva genom att packa en magisk väska där allt du tycker om, drömmer om och tycker är viktigt får plats. Vad skulle du packa i väskan och varför? Hur skulle väskan se ut? Kom ihåg att väskan är magisk. Allt får plats, allt är möjligt!

Stegtext (kapitel 13)

”Villovägar är de vägar som verkligen ger oss nåt att skriva om”, säger Lorentz i kapitel 13. Den här övningen passar bäst att göra utomhus. Först ska du gå hundra steg åt vilket håll som helst. Där ska du stanna och anteckna allt du ser, hör, luktar och känner. Sedan ska du ta hundra nya steg och skriva om det som finns omkring dig. Avslutningsvis går du ytterligare hundra steg och göra samma sak en tredje gång.

Flödesskrivning (kapitel 14)

I kapitel 14 säger Sophie åt barnen att de ska värma upp sina tankar genom att skriva i sina loggböcker. Sätt en klocka på 5-10 minuter. Välj ett ord, vilket som helst, och börja skriva utifrån ordet. Skriv ner alla tankar som poppar upp. Tänk inte på stavning eller skiljetecken. Om det tar stopp upprepar du ordet eller meningen du precis skrev tills tankarna lossnar igen.

En speciell plats (kapitel 16-17)

I kapitel 16 ber Lorentz barnen att skriva om en plats. Maria skriver om savannen. För Storm är stenen där hans katt begravdes betydelsefull. Skriv om en plats som är speciell för dig. Platsen kan vara inomhus eller utomhus, glad eller ledsam. Det kan vara en plats som du minns, längtar efter eller ofta vistas på. Använd all dina sinnen när du beskriver!

Brevet från dig (kapitel 21)

I kapitel 21 uppmanas barnen att skriva ett brev till någon som finns eller till någon som har funnits. Skriv ett brev. Du kan skriva till dig själv, till ett husdjur, en president eller till någon som du drömmer om att träffa. Brevet ska börja med "Du..."

Heartmap (kapitel 22)

I kapitel 22 får Osman skrivkramp, eller "totalt driftstopp", som han själv uttrycker det. Om du inte vet vad du ska skriva om, kan du göra en heartmap. Rita upp ett stort hjärta på ett papper. Fyll hjärtat med dina drömmar, minnen och hemligheter, med sådant som gör dig glad eller ledsen eller saker du är rädd för. Du kan både skriva och rita. Skriv en text med hjälp av din heartmap*.

Liknelser (hela boken)

I boken finns flera exempel på liknelser, till exempel: "Hon är som kolsyrad läsk" (kap 1) "Hon skulle flyga i luften som en champagnekork" (kap 1), "Tankarna snurrade som om jag hade insekter i huvudet" (kap 2), "Hon rödde sig på marken liksom örnen flyger i luften" (kap 2) "Molnen hängde som gråsvarta gardiner från himlen" (kap 3). Beskriv en person, en känsla, en plats eller en situation med hjälp av liknelser.

Alliterationer (hela boken)

När du skriver kan du använda dig av alliterationer. I en alliteration börjar flera ord i en mening på samma bokstav eller språkljud. I boken finns till exempel "magnifika mängder" (kap 21), "ohyggligt onyttiga" (kap 22) och "strålande spökdiktare" (kap 22). Skriv en text med alliterationer.

* Vill du läsa mer om heartmaps, Natur & Kultur har gett ut en hel bok om det. Den hittar du här: <https://www.nok.se/titlar/laromedel-b1/heartmaps/>

Läsa texter högt

Att låta eleverna läsa sina texter högt för varandra ger ytterligare dimensioner till skrivandet. Eleverna får möjlighet att lyssna på och inspireras av varandras texter. Att läsa högt ger eleverna också möjlighet att med hjälp av sin röst förmedla innehållet och känslan i sin text. Skapa ett tillåtande klimat i klassrummet där alla elever vågar läsa sina texter högt.

